

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **Bc. L. H.**, zast. advokátem Mgr. Janem Švarcem, se sídlem AK Vodičkova 695/24, Praha 1, proti žalované: **Univerzita Karlova**, se sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí rektora žalované ze dne 28. 3. 2017, č. j. POP/UKRUK/2/131465/2017-3, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3A 108/2017, o návrhu žalobkyně na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 3A 108/2017, rozhodnout ve věci nejpozději ve lhůtě do **31. 8. 2019**.
- II. Žalobkyni **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši 1 800 Kč. Tato částka bude k rukám advokáta žalobkyně vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu **do 30 dnů** od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Z předloženého spisu Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobkyně (dále „navrhovatelka“) podala žalobu proti rozhodnutí rektora žalované dne 27. 6. 2017.

[2] Dne 17. 6. 2019 byl Nejvyššímu správnímu soudu postoupen návrh navrhovatelky na určení lhůty k provedení procesního úkonu. V něm poukazuje na to, že přes více jak 2 roky městský soud stále nerozhodl, ve věci je tudíž nečinný a dopouští se průtahů v řízení.

[3] K podanému návrhu se vyjádřila předsedkyně senátu, jemuž byla věc přidělena; poukázala na nepoměrně vysoký počet správních věcí napadajících v obvodu městského soudu ve srovnání s ostatními kraji, což dlouhodobě ovlivňuje délku řízení. Uvedla, že veškeré potřebné úkony v řízení již byly provedeny a věc je připravena k rozhodnutí, nicméně dle informačního systému bylo zjištěno, že ke dni 17. 6. 2019 v 3. soudním oddělení je vedeno 466 nevyřízených věcí starších, než je věc navrhovatelky; dle aktuálního stavu lze předpokládat rozhodnutí v její věci ve druhém čtvrtletí 2020.

[4] Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že navrhovatelka se žalobou ze dne 26. 6. 2017, doručenou městskému soudu dne 27. 6. 2017, domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí rektora žalované ve věci stanovení poplatku za delší studium ve výši 19 000 Kč. Městský soud v přiměřené lhůtě vyzval navrhovatelku

k úhradě soudního poplatku a odstranění vad plné moci, udělil oběma účastníkům nezbytná poučení a informace o řízení, zaslal žalobu k vyjádření žalované; vyjádření žalované obdržel městský soud dne 12. 9. 2017; dne 15. 9. 2017 zaslal městský soud toto vyjádření na vědomí navrhovatele. Od uvedeného data (kromě žurnalizace nového právního zastoupení a výzvy k odstranění vad plné moci – 14. 1. 2019) neučinil městský soud ve věci žádný úkon.

[5] Návrh je důvodný.

[6] Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“.

[7] Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

[8] Co se týče postupu městského soudu, lze konstatovat, že soud se nedopustil zásadních průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno nařídít jednání, resp. vydat rozhodnutí. Jinými slovy, městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno rozhodnout.

[9] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Věc navrhovatelky přitom není přednostní věcí ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci, jakož ani hledisko její důležitosti nemůže být bez dalšího rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu.

[10] Nejvyšší správní soud opakovaně podotýká, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není *sensu stricto* známkou průtahu v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě neodporuje požadavku spravedlivého procesu, který obecně nepředvídá vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá.

[11] Nejvyšší správní soud již několikrát uvedl, že jeho úkolem v řízení vedeném o návrhu dle § 174a zákona o soudech a soudcích zásadně není posuzovat a hodnotit zatíženost a výkonnost soudců soudu a jeho personální či materiální vybavení. K uvedenému tedy zásadně nemůže přihlížet při svých úvahách o oprávněnosti či neoprávněnosti návrhu, tedy o tom, zda délka soudního řízení v jednotlivých věcech je ještě přiměřená, resp. zda soud je či není bezdůvodně ve věci nečinný. Délku řízení nelze tudíž neustále ospravedlňovat bez dalšího odkazem na zákonná pravidla vyřizování věcí a počtem dosud nevyřízených předcházejících věcí ani např. vytížeností jednotlivých soudců. Nejvyšší správní soud opakovaně uvádí, že ani odkazy na pořadí vyřizovaných věcí zásadně nepředstavují důvody, které by mohly být interpretovány jinak než jako organizační problémy, které však v tomto směru nemohou jít k tíži navrhovatelky. V této souvislosti lze odkázat na konstantní judikaturu Ústavního soudu, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že *„průtahy v řízení nelze ospravedlnit obecně známou přetížeností soudů; je totiž věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví zakotvené v Listině a Úmluvě byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době“* (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 55/94, nález sp. zn. I. ÚS 663/01, nález sp. zn. III. ÚS 685/06, nález sp. zn. IV. ÚS 391/07 a další).

[12] Nejvyšší správní soud při respektování své ustálené judikatury ve věcech rozhodování dle § 174a zákona o soudech a soudcích odkazuje rovněž na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, č. 58/2011, Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, vztahujícího se k odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci nesprávným úředním postupem v případě nevydání rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Nejvyšší soud zde v části VI. stanoviska zmínil, že jakékoli řízení vždy nějakou dobu trvá, a dále na vysokém stupni obecnosti uvedl, že za přiměřenou délku řízení Nejvyšší soud považuje ještě 24 měsíců (nikoli však již dobu delší). V těchto dimenzích rozhoduje rovněž Nejvyšší správní soud.

[13] Nejvyšší správní soud podotýká, že si je vědom toho, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před krajským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelky, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu) zmínit, že: *„takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.“* Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

[14] Pro posouzení předloženého návrhu v nyní projednávané věci vzal Nejvyšší správní soud za rozhodující, že žaloba byla podána již 27. 6. 2017, tedy před dvěma roky; přitom z vyjádření městského soudu nevyplývá, že by věc navrhovatelky byla rozhodnuta v přiměřené lhůtě. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup městského soudu, jakož i s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, nemohl, než dospět k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu dosahující více

než 2 roky, po kterou se navrhovatelce dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat ještě za přiměřenou.

[15] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. Z obsahu spisu soud zjistil, že zástupce navrhovatelky učinil jeden úkon právní služby (podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu). Zdejší soud rozhodl tak, že se navrhovatelce náhrada nákladů řízení přiznává ve výši $1 \times 1\,500 \text{ Kč} + 1 \times 300 \text{ Kč}$, celkem 1 800 Kč [dle § 7 bodu 4., § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů].

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. června 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu